Conseil d'Etat
Section de Législation
Raad van State
Afdeling Wetgeving
- 1 - V 1958
Overgemaakt aan de H. coördinatiedienst (2)

MTL.

L.6142/1.

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 28e februari 1958 door de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "tot regeling van het leerlingwezen van de arbeiders die in een bepaald bedrijf zullen tewerkgesteld worden", heeft de 26e maart 1958 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre du Travail et de la Prévoyance sociale, le 28 février 1958, d'une demande d'avis, sur un projet de loi "organisant l'apprentissage des travailleurs destinés à être employés dans une industrie déterminée", a donné le 26 mars 1958 l'avis suivant :

In de memorie van toelichting wordt uiteengezet dat het voorontwerp strekt tot regeling van de vakopleiding welke de werkgever zich, bij contract, verbindt aan de leerling te verschaffen en dat "het slechts terloops gaat over de stoffen betreffende de leercontracten,welke men in het gebied van de burgerlijke arbeidswetgeving rangschikt", zoals de bekwaamheid van de partijen, de modaliteiten van de overeenkomst, de oorzaken van verbreking en schorsing, en waarvoor het wetsvoorstel tot invoering van een Burgerlijk Arbeidswetboek een regeling wil treffen.

In feite treft het voorontwerp voorzieningen wat al deze punten betreft; doch,spijtig genoeg, alleen door - in artikel 40 - te verwijzen naar een twintigtal artikelen uit de wet van 10 maart 1900 betreffende het arbeidscontract en de gecoördineerde wetten betreffende het bediendencontract.

Het is zeer de vraag of zulke handelwijze bevorderlijk is voor een goed begrip van de nieuwe regeling van het leerlingwezen door de betrokkenen ; het ware stellig verkieslijk de tekst van al die bepalingen in het voorontwerp op te nemen en zodoende een sluitend geheel daarvan te maken.

\+

\+ \+

Naar zijn opschrift te oordelen, strekt het voorontwerp tot regeling van het leerlingwezen niet in het algemeen, doch alleen wat de arbeiders betreft die in een bepaald bedrijf zullen worden tewerkgesteld.

In artikel 1 nu, dat het toepassingsgebied van de nieuwe wet omschrijft, slaat die beperking alleen op het onderwijs dat door een werkgeversgemeenschap wordt ingericht.

/

Indien het opschrift de juiste betekenis van het voorontwerp aangeeft, moet artikel 1 worden gewijzigd : aan het eind van het artikel zouden de woorden "met het oog op de opleiding van arbeiders die in een bepaald bedrijf zullen tewerkgesteld worden" moeten wegvallen, en de verbintenis van de leerling zou moeten worden omschreven als volgt : "regelmatig onderwijs te volgen om een methodische en volledige opleiding te krijgen, die moet toelaten hem in een bepaald bedrijf te werk te stellen, en dit onder het gezag ...".

In de andere veronderstelling ware het juiste opschrift : "Ontwerp van wet tot regeling van het leerlingwezen".

\+

\+ +

Luidens het tweede lid van artikel 2 "schaadt de wet geenszins de bepalingen betreffende de vakopleiding en -volmaking in de ambachten en neringen".

Bedoeld is hier een regeling van het leerlingwezen in de ambachten en neringen, die steunt op een artikel van de begroting van het Ministerie van Middenstand, en krachtens welke onder meer toelagen worden verleend aan degenen die onder bij reglement bepaalde voorwaarden een leerovereenkomst sluiten . Het niet-naleven van die voorwaarden heeft geen ander gevolg dan dat men het recht op toelage verbeurt.

.../...

Volgens de uitleg door de gemachtigde ambtenaar verstrekt, betekent vermelde bepaling dat de neringdoener of ambachtsman-werkgever en de leerling vrij blijven een leerovereenkomst te sluiten onder de voorwaarden bepaald in bedoelde regeling, doch, indien zij dit niet doen, onder het bepaalde in het voorontwerp vallen.

Volgende tekst zou de bedoeling van de Regering duidelijker tot uitdrukking brengen :

"Zij is evenmin toepasselijk op de leerovereenkomsten gesloten onder de voorwaarden bepaald in de reglementen betreffende de vakopleiding en -volmaking in de ambachten en neringen".

\+

\+ +

Krachtens artikel 4 wordt het leercontract erkend onder door de Koning bepaalde voorwaarden en kan de erkenning in bepaalde gevallen worden ingetrokken. Er wordt echter niets gezegd over de voorwaarden waaronder de intrekking kan geschieden.

Het is geraden, zowel als wat de erkenning betreft, aan de Koning het bepalen van die voorwaarden op te dragen.

.../...

Daartoe kan men volstaan met, in het eerste lid, de woorden "onder door de Koning bepaalde voorwaarden" te schrappen en het artikel aan te vullen met een vierde lid, als volgt :

"De Koning bepaalt de voorwaarden waaronder de leerovereenkomst erkend en de erkenning ingetrokken wordt".

+
+ +

In artikel 8 zijn de woorden "... in overeenstemming met deze wet ..." totaal overbodig.

+
+ +

Naar luid van artikel 13, derde lid, stijgt het loon - van de leerling - ten minste om het leerkwartaal, zodat het op het einde van de overeenkomst het loon van de volwassen arbeider bereikt.

Geeft het voorontwerp de punten van vertrek en aankomst aan, het geeft geen bescheid omtrent het stijgingsritme en laat derhalve aan de leerreglementen, waarvan sprake in de artikelen 17 en 20, over, te bepalen of het bedrag van de driemaandelijkse stijging van het loon al dan niet constant zal zijn.

+
+ +

Artikel 25, derde lid, bepaalt dat "de leden van de paritaire comité's of hun afgevaardigden geen misbruik mogen maken van de mededeling en de verspreiding van de inlichtingen van individuele aard, waarvan zij kennis mochten hebben in de uitvoering van hun opdracht van toezicht".

Deze tekst is verre van duidelijk. Hij verwekt immers verkeerdelijk de indruk dat het toegelaten is gezegde inlichtingen mede te delen en te verspreiden op voorwaarde dat dit geen aanleiding geeft tot misbruik.

Daar bedoelde inlichtingen uiteraard slechts mogen worden medegedeeld aan de autoriteiten die bevoegd zijn om er kennis van te nemen, is het geraden dit met zoveel woorden te zeggen.

Deze bepaling zou derhalve moeten luiden als volgt :

"De leden van de paritaire comité's of hun afgevaardigden mogen de inlichtingen van individuele aard, waarvan zij kennis mochten hebben bij de uitvoering van hun opdracht van toezicht, alleen aan de autoriteiten die bevoegd zijn om er kennis van te nemen, mededelen".

+

+ +

.../...

Uit de bewoordingen van artikel 29, tweede lid, blijkt niet dat het beheer en het aanwenden van de gelden niet alleen aan nog op te richten fondsen doch ook aan de reeds bestaande fondsen voor bestaanszekerheid kan worden opgedragen.

Zulks is nochtans de bedoeling van de Regering. Om deze bedoeling tot haar recht te laten komen, leze men bewuste bepaling als volgt :

"De paritaire comité's kunnen de invordering van de bijdragen, het beheer en het gebruik van de gelden opdragen aan fondsen voor bestaanszekerheid of aan bijzondere fondsen waarvan zij de statuten vaststellen.

Het bepaalde in de wet van 7 januari 1958 betreffende de fondsen voor bestaanszekerheid is, met uitzondering van de artikelen 23, 24 en 25, tweede lid, op die bijzondere fondsen van toepassing."

\+

\+ \+

\-

Hoofdstuk VI verleent onder meer de met de arbeidsinspectie belaste ambtenaren en beambten bevoegdheid om toezicht te houden op de uitvoering der wet.

.../...

Een voorontwerp van wet betreffende de arbeidsinspectie, dat onlangs aan de Raad van State voor advies werd voorgelegd, streeft naar vereenvoudiging van de desbetreffende wetgeving, door eenheid te brengen in de regeling van de taak der betrokken diensten .

Sommige bepalingen van hoofdstuk VI hebben hetzelfde onderwerp als die van het ontwerp betreffende de arbeidsinspectie en spreken deze op verschillende punten tegen.

Meer dan waarschijnlijk werd laatstgenoemd ontwerp uit het oog verloren bij het opstellen van hoofdstuk VI ; zowel de bepalingen die er mee strijdig zijn als die welke het aldaar bepaalde onnodige herhalen, zouden dus moeten wegvallen.

Het betreft hier de artikelen 30, eerste lid, 31, 34, 35, 36. Onder hoofdstuk VII "Toezicht en strafbepalingen" zouden dus alleen de overige bepalingen behouden blijven ; voor deze bepalingen wordt trouwens, met inachtneming van de volgende bemerkingen, een andere redactie aanbevolen.

Ter vervanging van artikel 30, eerste lid, kan worden verwezen naar de wet betreffende de arbeidsinspectie, die aldus toepasselijk wordt gesteld.

Volgens artikel 36, dat zou uitvallen, wordt in geval van herhaling de straf alleen verdubbeld voor overtredingen van de artikelen 34 en 35, die eveneens zouden uitvallen omdat soortgelijke bepalingen in de wet betreffende de arbeidsinspectie voorkomen.

.../...

De herhaling van overtredingen van artikel 32 wordt dus door het ontwerp niet met zwaardere straffen gestraft en, indien het werkelijk de bedoeling van de Regering is de overtreding van artikel 32 in geval van herhaling niet strenger te straffen, moet ook artikel 38, tweede lid, van het ontwerp worden weggelaten.

Hoofdstuk VI zou dan luiden als volgt :

"HOOFDSTUK VI.- TOEZICHT EN STRAFBEPALINGEN.

Artikel 30 (in vervanging van artikel 30 van het ontwerp).

Het toezicht op de uitvoering van deze wet en op de in uitvoering ervan genomen besluiten wordt uitgeoefend overeenkomstig de bepalingen van de wet van ... betreffende de arbeidsinspectie.

Bovendien oefenen de door de Minister van Openbaar Onderwijs aangestelde ambtenaren en beambten paedagogisch toezicht uit over de opleiding der leerlingen.

Artikel 31 (artikel 32 van het ontwerp).

Elke werkgever, aangestelde of lasthebber die een werknemer als leerling, in de zin van deze wet, in dienst neemt en de bepalingen van de artikelen 8 tot 14, 20 en 21 niet nakomt, wordt gestraft met geldboete van 100 frank tot 100.000 frank.

.../...

De geldboete wordt zo dikwijls opgelegd als er personen met overtreding van de genoemde artikelen te werk gesteld zijn, zonder dat de totale geldboeten 200.000 frank mogen te boven gaan.

Artikel 32 (artikel 33 van het ontwerp).

De in artikel 31 gestelde straffen zijn op elke werkgever, aangestelde en lasthebber toepasselijk wanneer hij, in het geval van de toepassing van artikel 6 van deze wet, een jongeman beneden achttien jaar anders dan als leerling tewerk stelt.

Artikel 33 (artikel 37 van het ontwerp).

De werkgevers zijn burgerrechtelijk aansprakelijk voor de betaling van de geldboeten waartoe hun aangestelden of lasthebbers worden veroordeeld.

Artikel 34 (artikel 38 van het ontwerp).

Alle bepalingen van boek I van het Strafwetboek, zonder uitzondering van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn toepasselijk op de in deze wet bedoelde misdrijven.

...

.../...

Artikel 35 (artikel 39 van het ontwerp).

De publieke rechtsvordering wegens overtreding van de bepalingen van deze wet verjaart door verloop van een vol jaar te rekenen van de dag waarop de overtreding is begaan".

+

\+ +

In verband met artikel 40 moge worden verwezen naar de algemene opmerking waarmede dit advies aanvangt.

Ingeval de Regering het voorstel van de Raad van State niet kan bijtreden en zich met verwijzingen wil vergenoegen, zou bij de redactie van bewust artikel het volgende moeten worden in acht genomen.

Het is verkeerd dit artikel een overgangsbepaling te heten ; het strekt immers niet om de overgang van een bestaande naar een nieuwe regeling te vergemakkelijken, doch bevat de nieuwe regeling zelf.

Al moet deze nieuwe regeling, naar de opvatting van de Regering, slechts voorlopig gelden, d.i. tot de in uitzicht gestelde burgerlijke arbeidswetgeving zal tot stand zijn gekomen, maakt dit van artikel 40 nog geen overgangsbepaling.

Het is trouwens tegen de gewoonte en bovendien zonder enig onmiddellijk rechtsgevolg, in een wettekst een latere wet aan te kondigen die

.../...

het bepaalde in die tekst zal vervangen ; men kan volstaan met hiervan in de memorie van toelichting gewag te maken.

Tenslotte is het geraden te doen uitkomen dat de bepalingen waarnaar het artikel verwijst en die deels van de wet betreffende het arbeidscontract, deels van de gecoördineerde wetten betreffende het bediendencontract, deel uitmaken, op alle leerovereenkomsten, zowel die voor werklieden als die voor bedienden, toepasselijk zijn.

Men schrappe derhalve de zinsnede "tussen de inwerkingtreding van deze wet en de uitvaardiging van een burgerlijke arbeidswetgeving betreffende het leercontract", en vervange de woorden "zijn de bepalingen van artikelen ... op de werkgevers en de leerling toepasselijk" door "De artikelen ... zijn van toepassing op de leerovereenkomsten, welke ook de aard van de arbeid van de leerling is".

Bovendien zouden de bepalingen van hoofdstuk VII en hoofdstuk VIII onder een enkel hoofdstuk, met als opschrift "Slotbepalingen", moeten samengebracht worden.

Voorts moge worden gewezen op een gemis van overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van artikel 40.

In de Nederlandse versie dient de verwijzing naar de artikelen 28bis tot 29 van de wet van 10 maart 1900 betreffende het arbeidscontract te worden gelezen als volgt : "28bis, met uitzondering van de slotbepaling van littera a en met uitzondering van littera c, 28ter, 28quater, met uitzondering van de slotbepaling van het tweede lid, 28quinquies, eerste, vierde en vijfde lid, 29".

.../...

Tenslotte wordt in hetzelfde artikel ten onrechte verwezen naar artikel 37 van de wet van 10 maart 1900. Dit artikel werd immers opgeheven bij artikel 290 van het Wetboek van registratierechten (koninklijk besluit nr 64 van 30 november 1939).

\+

\+ +

In artikel 42 leze men "de wet van 15 - niet 14 - juni 1896 op de werkplaatsreglementen". Deze wet zou trouwens vóór de wet van 30 juli 1901, die van latere datum is, moeten worden vermeld.

\+

\+ +

Aangezien bij de tekst van het ontwerp, vooral in de Nederlandse versie, nog tal van opmerkingen betreffende de vorm te maken zijn, die evenwel geen bijzondere commentaar vergen, stelt de Raad van State de hiernavolgende nieuwe tekst voor :

"HOOFDSTUK I.- TOEPASSINGSGEBIED.

Artikel 1.-

Deze wet regelt de verhoudingen die voortspruiten uit de leerovereenkomst, d.i. de overeenkomst waarbij een leerling zich voor een bepaalde tijd en onder bepaalde voorwaarden verbindt regelmatig onderwijs te volgen om een methodische en volledige vakopleiding te krijgen, onder het gezag, de leiding en het rechtstreeks of onrechtstreeks toezicht van de werkgever, hetzij deze zelf in dit onderwijs voorziet, hetzij hij de leerling naar een vakschool stuurt, hetzij het een onderwijs betreft dat een werkgeversgemeenschap inricht voor de opleiding van werknemers die in een bepaald bedrijf zullen worden tewerkgesteld.

(Zie echter advies)

Artikel 2.-

Deze wet is evenwel niet van toepassing op de koopvaardij en de zeevisserij.

(Tweede lid : zie advies).

HOOFDSTUK II. - VOORWAARDEN TOT INDIENSTNEMING EN OPLEIDING VAN LEERLINGEN.

Artikel 3.-

Elke leerovereenkomst moet schriftelijk worden gesloten.

Het wordt in viervoud gesteld, waarvan twee exemplaren onderscheidenlijk voor elk van de partijen bestemd zijn, het derde voor de overheid die krachtens artikel 4 gelast is het contract te erkennen, en het vierde voor de sociaal inspecteur in wiens ambtsgebied de plaats gelegen is waar de leertijd wordt doorgemaakt.

Artikel 4.-

De leerovereenkomst wordt erkend door de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg of zijn gemachtigde.

De erkenning wordt enkel verleend wanneer de overeenkomst met de wetten en verordeningen en met de leerreglementen overeenstemt, de werkgever bevoegd is om een gepaste opleiding te geven of in staat is die te laten geven door een andere persoon in zijn dienst die de vereiste bevoegdheid bezit, en de onderneming aan de nodige voorwaarden voldoet om de leerling een passende opleiding te verstrekken voor het beroep dat deze gekozen heeft.

.../...

Tijdens de uitvoering van de overeenkomst kan de erkenning worden ingetrokken, wanneer niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die de erkenning hebben mogelijk gemaakt of wanneer een van de partijen haar verplichtingen niet nakomt.

De Koning bepaalt de voorwaarden waaronder de leerovereenkomst erkend en de erkenning ingetrokken wordt.

Artikel 5.-

Elke overeenkomst waarbij een werkgever een werknemer in dienst neemt met het oog op zijn vakopleiding, wordt als arbeidsovereenkomst voor arbeiders of als arbeidsovereenkomst voor bedienden beschouwd naar gelang van de aard van de arbeid van de werknemer, indien het contract niet overeenkomstig deze wet wordt erkend.

Artikel 6.-

De Koning kan, op voorstel van het bevoegd paritair comité, beslissen dat jongelieden beneden achttien jaar in de door hem bepaalde beroepen slechts als leerling mogen worden tewerkgesteld.

Artikel 7.-

Intrekking van de erkenning of weigering een overeenkomst die reeds een begin van uitvoering heeft gehad te erkennen, is voor beide partijen een wettige reden tot verbreking van de lopende overeenkomst.

Wanneer de erkenning evenwel ingetrokken werd om een reden onafhankelijk van de wil van de leerling, heeft deze het recht zijn leertijd bij een andere werkgever te voltooien en de periode vóór de intrekking van de erkenning te doen gelden.

Artikel 8.-

Wanneer een van de partijen de leerovereenkomst verbreekt vóór het verstrijken van de bij de overeenkomst bepaalde termijn, moet de werkgever de overheid die de overeenkomst heeft erkend, onmiddellijk hiervan in kennis stellen.

Artikel 9.-

... (zoals in het ontwerp) ...

Artikel 10.-

De vakopleiding van de leerling omvat een praktische opleiding die hem de vereiste handigheid voor de uitoefening van het gekozen beroep bezorgt, en aanvullende vakcursussen die hem de nodige theoretische kennis voor volledige beroepsbekwaamheid bijbrengen.

De aanvullende vakcursussen moeten over ten minste 144 uren per jaar worden gespreid.

Wanneer de vakcursussen niet in een Rijksonderwijsinrichting of in een gesubsidieerde onderwijsinrichting worden gegeven, moeten zij voor de

.../...

toepassing van deze wet door de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg en door de Minister van Openbaar Onderwijs worden goedgekeurd onder de voorwaarden zoals door de Koning bepaald.

Artikel 11.-

De leerling mag niet worden worden genoodzaakt tot arbeid die niets uit te staan heeft met het vak waarvoor hij in dienst is genomen, of tot arbeid zonder enige vormende waarde.

Hij mag ook niet worden gebezigd voor arbeid die schadelijk is voor hem of voor arbeid die voor jonge werknemers krachtens wet en verordening verboden is.

Artikel 12.-

De duur van de arbeid van de leerling mag de normale duur van de arbeid in de onderneming niet overtreffen en in geen geval meer dan 9 uur per dag en 45 uur per week of 8 uur per dag en 48 uur per week bedragen

De tijd die de leerling aan het bijwonen van de aanvullende vakcursussen besteedt, wordt als arbeidstijd gerekend en als zodanig bezoldigd.

De werkgever mag de leerling geen prestatie tussen 22 uur en 6 uur, evenmin als huisarbeid opleggen.

.../...

Artikel 13.-

De leerling moet bezoldigd worden.

Na het verstrijken van de derde leermaand mag het geldloon niet lager zijn dan een vierde van het minimumloon van de volwassen werknemer wiens bevoegdheid de leerling wil bereiken.

Dit loon zal ten minste ieder leerkwartaal stijgen, zodat het op het einde van de overeenkomst het loon van de voormelde volwassen werknemer bereikt.

De Koning bepaalt welke de forfaitaire waarde is van het deel van het loon dat kost en inwoning uitmaakt.

Artikel 14.-

De minderjarige leerling mag niet tegen een prestatieloon bezoldigd worden.

Zo de leerling meerderjarig is, wordt deze bezoldigingswijze slechts toegelaten in zover zulks het leren niet schaadt.

Artikel 15.-

De leerling is verplicht op te gaan voor de examens die overeenkomstig deze wet worden ingericht.

.../...

Artikel 16.-

Op de leerlingen en hun werkgevers is van toepassing, volgens de aard van het beroep waarvoor een aan deze wet onderworpen leerovereenkomst is gesloten, hetzij de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, hetzij de besluitwet van 10 januari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid der mijnwerkers en gelijkgestelden.

De Koning kan evenwel, terwille van de eigenschappen van de leerovereenkomst, een bijzondere wijze van toepassing voorschrijven en, onder meer, de werkgevers en de leerlingen vrijstellen van de betaling van een gedeelte van de bijdragen voor de maatschappelijke zekerheid, en de verdeling van de som ervan wijzigen.

Artikel 17.-

De paritaire comité's bepalen in leerreglementen toepasselijk in de ondernemingen van hun onderscheiden ambtsgebieden, onder welke voorwaarden en op welke wijze de leerovereenkomst wordt uitgevoerd.

De leerreglementen moeten ten minste :

1° de beroepen bepalen waarvoor een leerovereenkomst kan worden gesloten;

2° de duur van de leertijd vaststellen;

.../...

3° bepalen welke bevoegdheid van de werkgever vereist is wegens de verantwoordelijkheid die hij draagt;

4° leerprogramma's opmaken, die praktische opleiding en aanvullende vakcursussen omvatten;

5° voorzien in de mogelijkheid om een leerling uit de dienst van een werkgever naar de dienst van een andere over te plaatsen, ingeval zulks nodig of raadzaam blijkt om onderbreking in de vakopleiding te vermijden, om de opleiding van de leerling aan te vullen of om een andere reden;

6° de progressieve bezoldigingsschaal, waarvan sprake in artikel 13, vastleggen;

7° de vorm, het programma en de procedure bepalen van de examens op het einde van de leertijd en, zo nodig, van de tussenexamens.

De leerreglementen kunnen bovendien de regelen betreffende leerovereenkomsten aanvullen met bepalingen die beter aan de behoeften van de beroepen aangepast zijn, zonder evenwel afbreuk te doen aan de minimumbescherming die de wetten en verordeningen aan de leerlingen verzekeren.

.../...

Artikel 18.-

Een afgevaardigde van de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg, een afgevaardigde van de Minister van Openbaar Onderwijs en een afgevaardigde van de Minister van Middenstand wonen van rechtswege, als referendaris, de vergaderingen van de paritaire comité's bij, waar de in artikel 17 bedoelde vraagstukken besproken en beslist worden.

Artikel 19.-

Overeenkomstig de bepalingen van de besluitwet van 9 juni 1945 tot vaststelling van het statuut der paritaire comité's, kan de Koning bindende kracht verlenen aan de beslissingen die de paritaire comité's inzake de leerreglementen hebben genomen.

Artikel 20.-

De leerreglementen kunnen bij koninklijk besluit worden vastgesteld, op de voordracht van de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg en van de Minister van Openbaar Onderwijs, na advies van de Nationale Arbeidsraad :

1° wanneer een paritair comité geen beslissing waaraan bindende kracht kan worden verleend, heeft genomen binnen twaalf maanden na de datum waarop de kwestie op de agenda van zijn beraadslagingen werd ingeschreven;

.../...

2° wanneer een paritair comité een beslissing heeft genomen waaraan bindende kracht kan worden verleend, maar het paritair comité of een der representatieve organisaties, bedoeld in artikel 12 van de besluitwet van 9 juni 1945, binnen een maand na de beslissing niet gevraagd heeft er bindende kracht aan te verlenen.

Overeenkomstig de bepalingen van de besluitwet van 9 juni 1945 tot vaststelling van het statuut der paritaire comité's kan de Koning bindende kracht verlenen aan de beslissing van het bevoegd paritair comité die een overeenkomstig het vorig lid vastgesteld leerreglement heeft gewijzigd of aangevuld.

Artikel 21.-

De Koning stelt, in de vorm van een modelcontract, de bepalingen en vermeldingen vast die in de leercontracten moeten worden opgenomen.

Deze bepalingen en vermeldingen betreffen ondermeer :

1° de identiteit van de partijen;

2° de datum van de inwerkingtreding der overeenkomst, de eventueel voor de proef vastgestelde tijd en de duur van de overeenkomst;

3° het onderwerp van de overeenkomst;

.../...

4° de respectieve verplichtingen van de partijen;

5° de uurrooster en het programma van de praktische en van de theoretische opleiding;

6° de bezoldiging;

7° de oorzaken van- en voorwaarden tot verbreking en schorsing van de overeenkomst;

8° de vaststelling van de erkenning van de overeenkomst.

Artikel 22.-

De Koning wint het advies van de Nationale Arbeidsraad in alvorens de in de artikelen 20 en 21 bedoelde bepalingen vast te leggen; de Nationale Arbeidsraad maakt zijn advies bekend binnen drie maanden nadat het is gevraagd, zoniet wordt hiermede geen rekening gehouden.

HOOFDSTUK III. - EXAMENS VAN DE LEERLING.

Artikel 23.-

De paritaire comité's zijn gelast de examens op het einde van de leertijd en, zo nodig, de periodieke examens welke in de reglementen zijn voorgeschreven in te richten.

.../ ...

De examens op het einde van de leertijd moeten het bewijs leveren dat de leerling de vereiste bevoegdheid bezit om een beroep uit te oefenen zowel wat de handigheid als wat de theoretische kennis betreft.

De jury's of examencommissies moeten uit een gelijk aantal vertegenwoordigers van de werkgevers en de werknemers bestaan.

Een afgevaardigde van de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg en een afgevaardigde van de Minister van Openbaar Onderwijs wonen van rechtswege de beraadslagingen en beslissingen van de jury's of examencommissies bij.

HOOFDSTUK IV. - INSTELLINGEN EN COLLEGES GELAST TE WAKEN VOOR DE OPLEIDING VAN DE LEERLINGEN.

Artikel 24.-

De Nationale Arbeidsraad coördineert binnen het raam van de algemene opdracht die hem bij artikel 1 van de organieke wet van 29 mei 1952 is toevertrouwd, de actie die de werkgevers en werknemers uit de verschillende bedrijfstakken voor het leerlingwezen voeren en bestudeert de problemen die in verband met het leerlingwezen op het nationale plan rijzen.

.../...

Hij zendt de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg alle adviezen of voorstellen waarin de verschillende in zijn midden tot uiting gekomen gevoelens nopens de vraagstukken van het leerlingwezen opgenomen zijn.

Artikel 25.-

De paritaire comité's waken voor de opleiding van de leerlingen in de ondernemingen van hun ambtsgebied.

Met het oog hierop, zijn zij aangewezen om de nodige inlichtingen bij de inzake leerwezen bevoegde overheid of instellingen in te winnen.

(Derde lid : zie advies.)

Artikel 26.-

De paritaite comité's mogen zich laten bijstaan door leercomité's, waarvan zij de bevoegdheid, samenstelling en werkwijze vaststellen.

De leercomité's moeten uit een gelijk aantal vertegenwoordigers van de werkgevers en werknemers bestaan.

Artikel 27.-

In het raam van de algemene opdracht die hun is toevertrouwd bij artikel 15, littera a, d, e, en f, van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven waken de ondernemingsraden, daar waar zij ingesteld zijn, voor de goede uitvoering van de leerovereenkomsten en leerprogramma's en voor de strikte toepassing van de bepalingen van wetten en verordeningen betreffende de leerlingen.

.../...

Daarenboven hebben zij tot taak aan het bevoegd paritair comité, hetzij ambtshalve, hetzij op dezes verzoek, alle inlichtingen betreffende de opleiding van de leerlingen in de onderneming te verstrekken.

Ten behoeve van het paritair comité brengen zij eveneens adviezen uit en doen zij voorstellen, waarin, zo nodig, de verschillende in hun midden tot uiting gekomen gevoelens vervat zijn, die geschikt zijn om het leerlingwezen te bevorderen of te verbeteren.

HOOFDSTUK V. - FINANCIERING VAN HET LEERLINGWEZEN.

Artikel 28.-

...(zoals in het ontwerp) ...

Artikel 29.-

De paritaire comité's kunnen beslissen dat de lasten van het leerlingwezen, buiten die in artikel 28 bedoeld, door middel van aangepaste bijdragen tussen de werkgevers van hun ambtsgebied zullen worden omgeslagen.

(Tweede lid : zie advies.)

.../...

HOOFDSTUK VI.- TOEZICHT EN STRAFBEPALINGEN.

(zie advies)

HOOFDSTUK VII. - SLOTBEPALINGEN.

Artikel 40.-

... (zie advies) ... De artikelen 7 tot 9, 11 tot 15, 16, 1°, 3°, 4° en 5°, 20, 21, 24 tot 28, 28bis, met uitzondering van de slotbepaling van littera a, en met uitzondering van littera c, 28ter, 28quater, met uitzondering van de slotbepaling van het tweede lid, 28quinquies, eerste, vierde en vijfde lid, 29 en 33 tot 37 van de wet van 10 maart 1900 betreffende het arbeidscontract, gewijzigd bij de wetten van 22 juli 1952 en 4 maart 1954, alsook de bepalingen van de artikelen 23, 26, 34 en 36 van de op 20 juli 1955 gecoördineerde wetten betreffende het bediendencontract, zijn van toepassing op de leerovereenkomsten, welke ook de aard van de arbeid van de leerling is.

Artikel 41.-

Deze wet is niet van toepassing op de leerove eenkomst, die vóór de datum van haar inwerking-treding op geldige wijze zijn gesloten.

.../...

Artikel 42.-

Op de leerlingen zijn van toepassing :

- de wet van 18 augustus 1887 betreffende de niet-vatbaarheid van het werkliedenloon voor overdracht en beslag ;
- de wet van 16 augustus 1887 tot regeling van de uitbetaling der bezoldiging van de bij een arbeidsovereenkomst verbonden werknemers ;
- de wet van 15 juni 1896 op de werkplaatsreglementen ;
- de wet van 30 juli 1901 tot regeling van de berekening van de arbeid der werklieden.

De Koning is gemachtigd om de voornoemde wetten in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit artikel.

Gegeven te ,

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg,

Selon l'exposé des motifs,l'avant-projet tend à organiser la formation professionnelle que l'employeur s'engage, par contrat, à donner au travailleur et "n'aborde que d'une manière incidente les matières relatives aux contrats d'apprentissage que l'on s'accorde à ranger dans le domaine de la législation du travail",telles que la capacité des parties, les modalités du contrat, les causes de rupture et de suspension,et que la proposition de loi tendant à instaurer un Code civil du travail vise à réglementer.

En réalité, l'avant-projet contient des dispositions touchant à tous ces points, mais il ne procède malheureusement que par référence - dans l'article 40 - à une vingtaine d'articles de la loi du 10 mars 1900 sur le contrat de travail et des lois coordonnées sur le contrat d'emploi.

L'on peut assurément se demander si un tel procédé permettra aux intéressés de bien comprendre la nouvelle réglementation de l'apprentissage : sans doute serait-il préférable de reproduire le texte de toutes ces dispositions dans l'avant-projet de façon à obtenir un tout homogène.

\+

\+ \+

.../...

A en juger d'après son intitulé, l'avant-projet tend à organiser l'apprentissage non d'une manière générale,mais uniquement pour les ouvriers qui sont "destinés à être employés dans une industrie déterminée".

Or, à l'article 1er,qui définit le champ d'application de la nouvelle loi, cette restriction ne concerne que l'enseignement organisé par une collectivité d'employeurs.

Si l'intitulé traduit la portée exacte de l'avant-projet, l'article 1er doit être modifié : à la fin de cet article, les mots "en vue de la formation des travailleurs destinés à être employés dans une industrie déterminée" devraient être supprimés et l'engagement de l'apprenti devrait être défini comme suit : "à suivre régulièrement un enseignement en vue d'acquérir une formation méthodique et complète, qui doit permettre de l'employer dans une industrie déterminée, et ce sous l'autorité ... ".

Dans l'hypothèse contraire, l'intitulé exact serait le suivant :
"Projet de loi organisant l'apprentissage".

+

+ +

.../...

Aux termes de l'article 2, alinéa 2, la loi "ne porte pas préjudice aux dispositions relatives à la formation et au perfectionnement professionnels dans les métiers et négoces".

Ce qui est envisagé ici, c'est une organisation de l'apprentissage dans les métiers et négoces qui s'appuie sur un article du budget du Ministère des Classes moyennes et en vertu de laquelle des subventions sont accordées notamment à ceux qui concluent un contrat d'apprentissage dans les conditions prévues au règlement . La non-observation de ces conditions n'a d'autre effet que la perte du droit aux subventions.

D'après les explications du fonctionnaire délégué, la disposition précitée signifie que les négociants ou les employeurs-artisans et les apprentis demeurent libres de conclure un contrat d'apprentissage dans les conditions prévues par la réglementation visée mais que , s'ils ne le font pas, ils tombent sous l'application des dispositions de l'avant-projet.

La rédaction suivante permettrait d'exprimer plus clairement l'intention du Gouvernement :

"Elle ne s'applique pas davantage aux contrats d'apprentissage conclus dans les conditions prévues par les règlements relatifs à la formation et au perfectionnement professionnels dans les métiers et négoces".

\+

\+ \+

.../...

En vertu de l'article 4, le contrat est agréé dans les conditions que détermine le Roi et l'agréation peut être retirée dans certains cas. Cet article ne contient donc aucune précision quant aux conditions du retrait d'agréation .

Il est souhaitable de confier au Roi le soin de fixer les conditions, comme il le fera pour l'agréation.

A cette fin, il suffira de supprimer, à l'alinéa 1er , les mots " dans les conditions que détermine le Roi"et de compléter cet article par un alinéa 4 ainsi conçu :

"Le Roi détermine les conditions d'agréation ainsi que celles du retrait de l'agréation".

+

+ +

A l'article 8, les mots "conformément à la présente loi" sont superflus.

+

+ +

Aux termes de l'article 13, alinéa 3, la rémunération de l'apprenti augmentera au moins de trimestre en trimestre pour atteindre à la fin du contrat la rémunération du travailleur adulte.

S'il indique les points de départ et d'arrivée, l'avant-projet ne prévoit pas pour autant le rythme d'accroissement et il laisse ainsi aux règlements d'apprentissage, dont il est question aux articles 17 et 20 , le soin de décider si le montant de l'augmentation trimestrielle de la rémunération demeurera constant.

\+

\+ \+

L'article 25, alinéa 3, dispose que "les membres des commissions paritaires ou leurs délégués, ne peuvent communiquer ni divulguer abusivement, des renseignements d'ordre individuel, dont ils pourraient avoir connaissance dans l'exécution de leur mission de surveillance".

Ce texte est fort imprécis. Il crée,en effet, la fausse impression de permettre la communication et la divulgation de ces renseignements, à condition qu'il n'en résulte pas d'abus.

Or, il va de soi que les dits renseignements ne peuvent être communiqués qu'aux autorités qualifiées pour en prendre connaissance; il convient donc de le dire expressément.

Cette disposition devrait, dès lors, être conçue comme suit :

"Les membres des commissions paritaires ou leurs délégués ne peuvent communiquer les renseignements d'ordre individuel, dont ils pourraient avoir connaissance dans l'exécution de leur mission de surveillance, qu'aux autorités qualifiées pour en prendre connaissance".

+

\+ +

Il ne résulte pas des termes de l'article 29, alinéa 2, que la gestion et l'utilisation des fonds peuvent être confiées non seulement aux fonds restant à créer,mais aussi aux fonds de sécurité d'existence déjà créés.

Telle est pourtant l'intention du Gouvernement . Afin de mieux faire ressortir cette intention, il conviendrait de rédiger cette disposition comme suit :

"Le recouvrement des cotisations, la gestion et l'emploi des fonds peuvent être confiés par les commissions paritaires soit à des fonds de sécurité d'existence, soit à des fonds spéciaux dont elles arrêtent les statuts.

Les dispositions de la loi du 7 janvier 1958 concernant les fonds de sécurité d'existence, à l'exception de celles prévues aux articles 23, 24 et 25, alinéa 2, sont applicables à ces fonds spéciaux".

+

Le chapitre VI habilite notamment les fonctionnaires et experts chargés de l'inspection du travail à contrôler l'exécution de la loi.

Un avant-projet de loi relatif à l'inspection du travail, qui fut récemment soumis à l'avis du Conseil d'Etat, tend à simplifier la législation dans ce domaine en uniformisant l'organisation de la tâche des services intéressés.

Certaines dispositions du chapitre VI ont le même objet que celles du projet relatif à l'inspection du travail , tout en les contredisant sur plusieurs points.

Il est plus que probable que ce dernier projet a été perdu de vue lors de la rédaction du chapitre VI; il conviendrait dès lors de supprimer dans le présent avant-projet, aussi bien les dispositions contraires que celles qui font double emploi.

Il s'agit en l'occurrence des articles 30, alinéa 1er, 31,34, 35, 36. Dans le chapitre VII "Du contrôle et des sanctions" ne subsisteraient ainsi que les autres dispositions,qu'il est d'ailleurs suggéré de rédiger autrement en tenant compte des observations ci-après.

.../...

L'article 30, alinéa 1er, peut être remplacé par une référence à la loi sur l'inspection du travail, qui est ainsi rendu applicable .

D'après l'article 36, qui serait supprimé, la peine ne serait doublée en cas de récidive que pour les infractions aux articles 34 et 35, qui seraient, eux aussi,supprimés,des dispositions analogues figurant déjà dans la loi relative à l'inspection du travail. Le projet ne prévoit donc pas de sanctions plus sévères pour récidive d'infraction à l'article 32; si le Gouvernement entend réellement ne pas réprimer plus sévèrement l'infraction à l'article 32 en cas de récidive, il convient de supprimer également l'article 38, alinéa 2.

Le chapitre VI serait rédigé comme suit :

"CHAPITRE VI.- DU CONTROLE ET DES SANCTIONS"

Article 30.- (remplaçant l'article 30 du projet).

Le contrôle de l'exécution de la présente loi et des arrêtés pris en exécution de celle-ci est exercé conformément aux dispositions de la loi du ... relative à l'inspection du travail.

En outre, les fonctionnaires et agents désignés par le Ministre de l'Instruction publique exercent la surveillance pédagogique de la formation des apprentis.

.../...

Article 31. (article 32 du projet)

Tout employeur, préposé ou mandataire ,qui, ayant engagé un travailleur en qualité d'apprenti au sens de la présente loi, ne s'est pas conformé aux dispositions des articles 8 à 14, 20 et 21,est puni d'une amende de 100 à 100.000 francs.

L'amende est encourue pour autant de fois qu'il y a des personnes occupées en contravention des dits articles, sans que le total des amendes puisse dépasser 200.000 francs.

Article 32.(article 33 du projet)

Les peines prévues à l'article 31 sont applicables à tout employeur, préposé ou mandataire,qui, en cas d'application de l'article 6 de la présente loi, aura occupé un adolescent âgé de moins de 18 ans autrement qu'en qualité d'apprenti.

Article 33. (article 37 du projet)

Les employeurs sont civilement responsables du paiement des amendes prononcées à charge de leurs préposés ou mandataires.

Article 34. (article 38 du projet)

Toutes les dispositions du livre Ier du Code pénal, le chapitre VII et l'article 85 y compris, sont applicables aux infractions prévues par la présente loi.

...

.../...

Article 35.- (article 39 du projet)

L'action publique résultant d'une infraction aux dispositions de la présente loi est prescrite après un an révolu à compter du jour où l'infraction a été commise".

\+

\+ +

A propos de l'article 40, il est renvoyé à l'observation générale en tête du présent avis.

Si le Gouvernement ne peut se rallier à la suggestion du Conseil d'Etat et entend se borner à un système de références, la rédaction de cette disposition devrait tenir compte des remarques suivantes.

Il est inexact de qualifier cette disposition de transitoire; elle ne tend, en effet, pas à faciliter la transition d'un régime existant à un régime nouveau; mais elle contient cette nouvelle réglementation.

Si cette nouvelle réglementation n'a, dans l'esprit du Gouvernement, qu'un caractère provisoire en attendant l'entrée en vigueur de la législation civile du travail relative à cette matière, l'article 40 ne constitue pas pour autant une disposition transitoire.

.../...

La technique qui consiste à annoncer dans un texte légal une loi ultérieure qui viendra le remplacer est d'ailleurs contraire à l'usage et ne saurait avoir d'effet juridique immédiat. Il suffit de l'annoncer dans l'exposé des motifs.

Enfin, il importe de faire ressortir que les dispositions auxquelles se réfère l'article 40 et qui font l'objet, soit de la loi sur le contrat de travail, soit des lois coordonnées relatives au contrat d'emploi, sont applicables à tous les contrats d'apprentissage tant pour ouvriers que pour employés.

Il convient, dès lors, de supprimer le membre de phrase "Dans l'intervalle qui sépare l'entrée en vigueur de la présente loi de la promulgation d'une législation civile du travail relative au contrat d'apprentissage",et de le remplacer par les mots suivants : "Les dispositions des articles ... sont applicables aux contrats d'apprentissage, quelle que soit la nature de l'activité de l'apprenti".

D'autre part, les dispositions figurant aux chapitres VII et VIII devraient être groupées en un chapitre unique intitulé "Dispositions finales".

.../...

En outre, il convient de signaler une discordance entre les textes français et néerlandais de l'article 40.

Dans le texte néerlandais, il y a lieu de rédiger la référence aux articles 28bis à 29 de la loi du 10 mars 1900 relative au contrat de travail comme suit : "28bis, met uitzondering van de slotbepaling van littera a en met uitzondering van littera c, 28ter, 28quater, met uitzondering van de slotbepaling van het tweede lid, 28quinquies, eerste, vierde en vijfde lid, 29".

Enfin, ce même article 40 mentionne erronément l'article 37 de la loi du 10 mars 1900, lequel a été abrogé par l'article 290 du Code des droits d'enregistrement (arrêté royal n° 64 du 30 novembre 1939).

\+

\+ \+

A l'article 42 il convient d'écrire dans le texte néerlandais : "de wet van 15 - et non pas 14 - juni 1896 op de werkplaatsreglementen".
La mention de cette loi devrait d'ailleurs précéder celle du 30 juillet 1901, qui est plus récente.

\+

\+ \+

.../...

Le texte du projet, surtout dans sa version néerlandaise, appelle de nombreuses remarques de pure forme qui ne nécessitent aucun commentaire. Le Conseil d'Etat propose, dès lors, le texte ci-après :

CHAPITRE Ier. - CHAMP D'APPLICATION.

Article 1er.-

... (Comme au projet - voir toutefois avis)...

Article 2.-

... (Comme au projet) ...

(Alinéa 2 : voir avis).

CHAPITRE II. - DES CONDITIONS DE L'ENGAGEMENT ET DE LA FORMATION DES APPRENTIS.

Article 3.-

... (Comme au projet)...

Article 4.-

Le contrat d'apprentissage est agréé par le Ministre du Travail et de la Prévoyance sociale ou son délégué.

.../...

Le contrat n'est agréé que s'il est conforme aux dispositions légales et réglementaires et aux règlements d'apprentissage, si l'employeur est qualifié pour donner une formation appropriée ou est en mesure de faire donner cette formation par une autre personne à son service ayant les qualifications requises et si l'entreprise répond aux conditions nécessaires pour garantir une préparation adéquate de l'apprenti à la profession à laquelle se destine celui-ci.

L'agréation peut être retirée durant l'exécution du contrat lorsque les conditions qui ont permis l'agréation ne sont plus remplies ou lorsqu'une des parties ne respecte pas ses obligations.

Le Roi détermine les conditions d'agréation du contrat ainsi que celles du retrait de l'agréation.

Article 5.-

(Comme au projet)

Article 6.-

... (Comme au projet) ...

Article 7.-

Le retrait de l'agréation ou le refus de l'agréation d'un contrat ayant reçu un commencement d'exécution, constitue un juste motif de rupture du contrat en cours dans le chef de chacune des parties.

Article 8.-

Lorsque le contrat d'apprentissage a été rompu par l'une des parties avant l'expiration du terme fixé par le contrat, l'autorité qui a agréé le contrat doit en être avisée immédiatement par l'employeur.

Article 9.-

... (Comme au projet) ...

Article 10.-

... (Comme au projet) ...

Article 11.-

... (Comme au projet) ...

Article 12.-

La durée du travail de l'apprenti ne peut être supérieure à la durée normale du travail dans l'entreprise, avec un maximum de neuf heures par jour et quarante-cinq heures par semaine ou de huit heures par jour et quarante-huit heures par semaine.

(Alinéas 2 et 3 : comme au projet).

.../...

Article 13.-

... (Comme au projet) ...

Article 14.-

L'apprenti mineur d'âge ne peut être rémunéré au rendement.

Si l'apprenti est majeur, ce mode de rémunération n'est admis que dans la mesure où il n'en résulte aucun préjudice pour l'apprentissage.

Article 15.-

... (Comme au projet) ...

Article 16.-

... (Comme au projet) ...

Article 17.-

... (Comme au projet) ...

Article 18.-

... (Comme au projet) ...

.../...

Article 19.-

... (Comme au projet) ...

Article 20.-

... (Comme au projet) ...

Article 21.-

... (Comme au projet)...

Article 22.-

... (Comme au projet) ...

CHAPITRE III. - DES EXAMENS D'APPRENTISSAGE.

Article 23.-

... (Comme au projet) ...

CHAPITRE IV. - DES INSTITUTIONS ET COLLEGES CHARGES DE VEILLER A LA FORMATION DES APPRENTIS.

Article 24.-

... (Comme au projet) ...

.../...

Article 25.-

Les commissions paritaires surveillent la formation des apprentis, dans les entreprises de leur ressort.

A cette fin, elles sont qualifiées pour réunir auprès des autorités ou institutions compétentes en matière d'apprentissage, les renseignements nécessaires.

(Alinéa 3 : voir avis).

Article 26.-

Les commissions paritaires peuvent se faire assister par des comités d'apprentissage dont elles déterminent les attributions, la composition et les règles de fonctionnement.

(Alinéa 2 : comme au projet).

Article 27.-

... (Comme au projet) ...

CHAPITRE V. - DU FINANCEMENT DE L'APPRENTISSAGE.

Article 28.-

... (Comme au projet) ...

Article 29.-

(Alinéa 1er : comme au projet).

(Alinéa 2 : voir avis).

CHAPITRE VI. - DU CONTROLE ET DES SANCTIONS.

(voir avis)

CHAPITRE VII. - DISPOSITIONS FINALES.

Article 40.-

... (voir avis) ...

Les dispositions des articles 7 à 9, 11 à 15, 16, 1°, 3°, 4° et 5°, 20, 21, 24 à 28, 28 bis, à l'exception de la disposition finale du littera a et à l'exception du littera c, 28ter, 28quater, à l'exception de la disposition finale du deuxième alinéa, 28quinquies, premier, quatrième et cinquième alinéas, 29 et 33 à 37 de la loi du 10 mars 1900 sur le contrat de travail, modifiée par les lois des 22 juillet 1952 et 4 mars 1954, ainsi que les dispositions des articles 23, 26, 34 et 36 des lois relatives au contrat d'emploi coordonnées le 20 juillet 1955, sont applicables aux contrats d'apprentissage, quelle que soit la nature de l'activité de l'apprenti.

Article 41.-

... (Comme au projet) ...

.../...

Article 42.-

Sont applicables aux apprentis :

- la loi du 18 août 1887 relative à l'incessibilité et à l'insaisissabilité des salaires des ouvriers;
- la loi du 16 août 1887 portant réglementation du paiement de la rémunération des travailleurs engagés dans les liens d'un contrat de louage de travail;
- la loi du 15 juin 1896 sur les règlements d'atelier;
- la loi du 30 juillet 1901 réglementant le mesurage du travail des ouvriers.

Le Roi est autorisé à mettre les lois précitées en concordance avec les dispositions du présent article.

Donné à , le

PAR LE ROI :

Le Ministre du Travail et de la Prévoyance sociale,

De kamer was samengesteld uit		La chambre était composée de	
de Heren :	J. SUETENS,	eerste-voorzitter,	
Messieurs :		premier président,	
	G. VAN BUNNEN,	raadsheren van State,	
	K. MEES,	conseillers d'Etat,	
	P. ANSIAUX,	bijzitters van de afdeling wetgeving,	
	J. LIMPENS,	assesseurs de la section de législation,	
Mevrouw :	J. DE KOSTER,	adjunct-griffier,	griffier.
Madame :		greffier adjoint,	greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. G. VAN BUNNEN.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. CLAES, substituut.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M.G.VAN BUNNEN.

Le rapport a été présenté par M. J. CLAES, substitut.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J. DE KOSTER.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) J. SUETENS.